

Srečno '84

Silvestrska noč — novo leto — koliko želja in pričakovanj je zvezano s to nočjo, konec koncev povsem navadno nočjo, ki smo jo določili za največjo prelomnico v letu. Toda ali je to pričakovanje novega in pokop starega realno, ali upravičeno lahko pričakujemo v novem letu povsem nekaj drugega, drugačnega, kot se je dogajalo v starem letu?

Komajda, kajti stara resnica je, da je človek vendarle ujetnik zgodovine, zato tudi za novo leto velja, da bomo vanj prenesli vse iz starega leta. Vse pa pomeni dobro in slabo, prijetno in neprijetno, veselo in žalostno.

Tako bomo v novem letu realizirali plan, ki smo si ga postavili v starem letu in če je bil sestavljen slabo, nerealno, bomo to »plačevali« vse novo leto. Tovarna ima iste delavce, iste poslovodne organe z vsemi odlikami in pomanjkljivostmi kot v starem letu. Če so to isti ljudje, potem tudi ni pričakovati, da bi se njih vedenje čez noč, pa čeprav silvestrsko, spremenilo.

Vsakokrat si ob novoletnih čestitkah želimo, da bi bilo novo leto boljše od iztekajočega, toda vedno znova vidimo, da sama silvestrska noč sprememb ne prinaša, kajti vsakokrat smo ujetniki tega, kar smo naredili, kar znamo narediti. To velja za ves svet, za vso državo, republiko, občino, tovarno in za slehernika. Ujetniki smo, ujetniki vsega dobrega in slabega, kar smo naredili, se naučili v preteklosti in kar prav ima naš »rimač«, ko želi »županu« srečo pri uvajanju slabega odloka o javnem redu in miru, kajti kar smo zastavili, bomo nadaljevali, uresničevali.

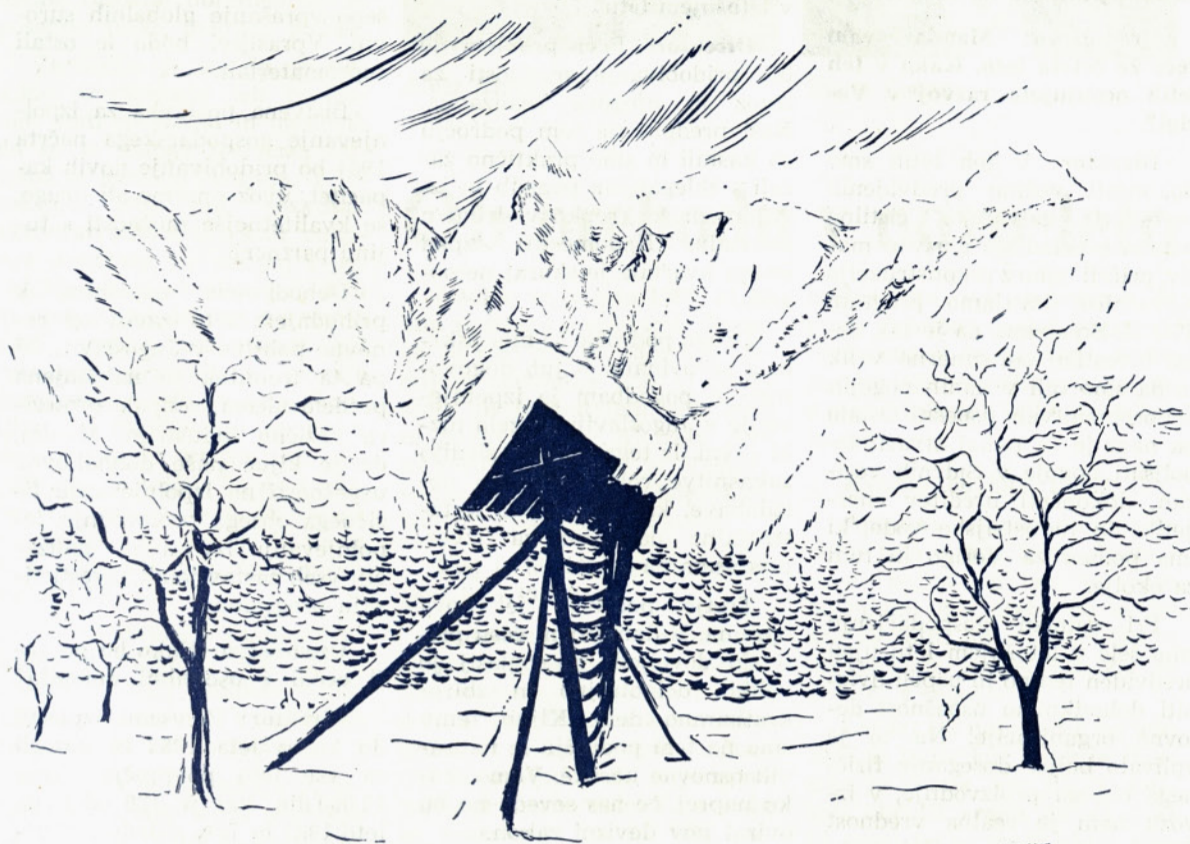
Ves svet začena novo leto obremenjen s hudimi hipotekami, ki jih čuti vsakdo, tako tudi delavec, s katerim smo se to pot pogovarjali. »Orožje rožlja povsod,« je rekel eden, »in to ni nič dobrega.«

»V Verigi je težko kaj spremeniti,« modruje drugi, »saj tudi dobri predlogi propadajo, ker smo takšni.«

Da, ker smo takšni, ker smo prizadevni v besedovanju in sestankovanju in ker vsak sestanek poraja nove sestanke. Nove sestanke zato, ker vsak zase ne verjamemo v to, kar smo

na sestanku rekli, kar smo se dogovorili in delamo naprej po svoje. Potem temu pravimo »objektivne ovire in težave«, čeprav gre za naše lastno slabosti.

Besedovanja, sestankovanja in sklepov je toliko, da za našo družbo velja pravilo besede — delo, delo — tehnični izum. Če bomo to pravilo potrjevali tudi v letu 1984, potlej so vse želje in voščila prazna, stvari pa se bodo spet sukale povsem po starem. Želimo pa si, da bi se sukale po novem, boljšem!

Proizvodnja v novembru

V novembru smo v Verigi proizvedli skupno 1.710 ton izdelkov, kar je 8 odst. manj kot je bilo planirano. Eksterna proizvodnja znaša 1.047 ton, kar predstavlja 61 odst. skupne proizvodnje in je za 4 odst. nižja od planirane. Plan količinske proizvodnje je v novembru dosegla samo Verigarna, plan skupne vrednostne proizvodnje pa Verigarna in Orodjarna.

Vijakarna v novembru vrednostno in količinsko proizvodnega plana ni dosegla, razen interne vrednostne proizvodnje, ki pa predstavlja majhen delež. Pomembnejši izpad proizvodnje je pri kovinskih vijakih zaradi pomanjkanja kapacitet, pri iver in lesnih vijakih pa zaradi galvanskega cinkanja. Pri specialnih in standardnih zakovicah proizvodnih plan ni dosegel zaradi pomanjkanja naročil. Odprema je dosežena v višini 99 odst.

Verigarna je dosegla ugodne proizvodne rezultate, tako količinsko kot vrednostno. Plan ni delež pri strojno varjenih metriških verigah 9,0—11,0 zaradi galvanskega cinkanja, pri snežnih verigah za osebna vozila, pri zaščitnih verigah in pri verigah z grabeži pa zaradi termične obdelave. Odprema je za 35 odst. večja od planirane in za 25 odst. večja od proizvodnje.

V Sidrnih verigah je skupna količinska proizvodnja za 13 odst. nižja od planirane. Plan je dosežen pri topo var-

jenih verigah 13—26 in pri odgorevno varjenih verigah 13 do 20. Plan pa ni dosežen pri odgorevno varjenih verigah 21 do 37 zaradi pomanjkanja kapacitet in pri odgorevno varjenih verigah nad 37 zaradi pomanjkanja materiala. Odprema je višja od planirane za 21 odstotkov, od proizvodnje pa za 36 odstotkov.

Kovačnica je dosegla skupni količinski plan v višini 68 odstotkov, eksterna količinska proizvodnja pa zaostaja 10 % za planirano. Proizvodnja je

nižja od planirane pri dvovezičnih transporterjih zaradi pomanjkanja visokoodpornih verig, pri kavljih zaradi termične obdelave, pri bremenskih in visokoodpornih bremenskih verigah pa je razlog pomanjkanje opreme. Odprema je za 8 odst. nižja od planirane, od proizvodnje pa je višja za 2 %.

Orodjarna je preseгла plan eksterne proizvodnje za 83 %, plana interne proizvodnje pa ni dosegla pri orodju iz jekla in trdih kovin zaradi pomanjkanja naročil in termične ob-

delave, pri orodju iz ostalih materialov pa zaradi pomanjkanja naročil.

V Vzdrževanju je plan skupne proizvodnje dosežen v višini 115 %.

TIO je dosegel vrednostni plan v višini 70 odst. Glavni razlogi za nedoseganje plana so v pomanjkanju kapacitete, materiala in naročil. Odprema je dosežena v višini 131 %.

Vrednostni in količinski podatki o proizvodnji za posamezne tozde so razvidni iz naslednjih tabel:

Količinska proizvodnja za november

v tonah

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	244	214	88	—	—	—	244	214	88
Verigarna	395	427	108	2	2	100	397	429	108
Sidrne verige	306	270	88	715	614	86	1021	884	87
Kovačnica	151	136	90	51	47	92	202	183	91
SKUPAJ:	1096	1047	96	768	663	86	1864	1710	92

Vrednostna proizvodnja za november

v 000 din

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	27.631	25.787	93	6	333	5550	27.637	26.120	95
Verigarna	42.465	52.012	122	1.634	1.607	98	44.099	53.619	122
Sidrne verige	23.954	23.444	98	35.350	32.846	93	59.304	56.290	95
Kovačnica	25.911	21.633	83	9.540	12.495	131	35.451	34.128	96
Orodjarna	417	765	183	8.851	6.573	74	9.268	7.338	79
Vzdrževanje	203	122	60	12.141	14.111	116	12.344	14.233	115
TIO	17.981	12.526	70	—	43	—	17.981	12.569	70
DO VERIGA	138.562	136.289	98	67.522	68.008	101	206.084	204.297	99

Pogovor z direktorjem

Približuje se konec leta, ko se že po tradiciji temeljiteje povprašamo, kako gospodarimo in kako nam kaže v prihodnosti. Direktor delovne organizacije je gotovo prvi, ki lahko in mora dati takšno oceno, zato je uredništvo tov. Noča tudi povabilo na razgovor.

Uredništvo: Mandat vam teče že četrto leto. Kako v teh letih ocenjujete razvoj v Verigi?

Direktor: V teh letih smo dokončali večino predvidenih investicij: galvaniko, čistilno napravo, skladišče goriv n maziv, pričeli smo z rekonstrukcijo Kovačnice, izvajamo program TIO II. Smatram, da je tak delež investicij sorazmerno velik in da smo bili v danih pogojih in obremenitvah uspešni. Ostalo pa nam je še nekaj stvari: izboljšati pogoje v Sidrnih verigah, dokončati ureditev energetike in industrijske vode, ki ima pomen za Verigo in tudi za okolje.

Pri samem gospodarjenju smo šele v letošnjem letu ujeli predviden tempo in uspeli dvigniti dohodkovno uspešnost delovne organizacije. Na to je vplivalo boljše doseganje fizičnega obsega proizvodnje, v izvozu nam je realna vrednost dinarja prinesla pričakovane rezultate, ni pa mogoče zanemariti agresivne cenovne politike.

Uredništvo: Kako ocenjujete letošnjo leto v Verigi in kakšen rezultat pričakujete?

Direktor: Glede na fizične kazalce za enajst mesecev in z upoštevanjem operativnega plana za december ocenjujem, da bo plan dosežen s približno 97 odst. fizično, pri čemer moram povedati, da je največji izpad po teži v Sidrnih verigah, ki pa je rezultat drugačnega asortimenta na izdelku sidrna veriga, kjer so bila spremenjena naročila.

Vrednostno pa pričakujem preseg plana za več kot 20 % in preseg lanskoletne vrednosti za več kot 50 %. Trenutno zastaja TIO, kjer je doseganje 95 %, so pa realne možnosti za 100 % doseganje. Pripomniti je tudi treba, da je bil plan za TIO izredno ambiciozen, nismo pa mogli izvesti tudi vseh planiranih investicij za to leto.

Dohodkovna uspešnost delovne organizacije bo ena boljših v zadnjih letih. Pomembno

je, da smo pokrili vse zakonske obveznosti v zvezi z zalogami in da imamo realne možnosti, da iz dohodka pokrijemo vse obveznosti iz obveznih in dogovorjenih združevanj.

Uredništvo: S katerimi večjimi problemi ste se ukvarjali v letošnjem letu?

Direktor: Prvi problem je bil pridobivanje možnosti za izvoz in njegova realizacija. Naši predpisi na tem področju so kasnili in smo praktično začeli s sklepanjem pogodb in izvajanjem že krepko v drugem kvartalu. Nadomestiti izpad enega kvartala je skoraj nemogoče.

Drugo področje je bila oskrba s surovinami. Kljub dogovorom in pogodbam je izpolnjevanje v Jugoslaviji na zelo nizki ravni. Iz tega naslova sledijo zakasnitve rokov ali celo neizdobe, kar ima lahko katastrofalne posledice za izvoz, predvsem na zahod.

Tretje področje je nova oprema. V današnjem času priti do dovoljenj in soglasij je veliko, dolgotrajno in birokratizirano delo. Kljub temu smo na tem področju le napravili osnovne korake. Vemo, kako naprej, če nas seveda ne bo oviral nov devizni zakon.

Uredništvo: Kako gledate na stanje na družbenopolitičnem in samoupravnem področju?

Direktor: Sodelovanje med samoupravnimi, družbenopolitičnimi in poslovnimi strukturami je doseglo nivo, kjer bi lahko rekli, da se dopolnjujemo, kar je eden osnovnih ciljev. Smatram, da so družbenopolitične organizacije in samoupravni organi kreativno vplivali na dogajanje v delovni organizaciji. Pomembnejših akcij na področju sistema osebnih dohodkov in drugod si ne moremo predstavljati drug brez drugega in so lahko le rezultat skupnega dela.

Uredništvo: Kakšne bodo po vašem mnenju gospodarske razmere v prihodnjem letu in seveda možnosti Verige?

Direktor: Gospodarski načrt 1984 je postavljen v skladu z družbenimi usmeritvami, ki zahtevajo povečanje proizvodnje. Nekaj osnovnih pogojev imamo že izpolnjenih. Naročil, posebno izvoznih, imamo bistveno več kot v lanskem letu in

lahko bistveno bolj napadalno startamo v letu 1984. Na začetku leta imamo zagotovljene vse surovine, moramo pa se zavedati, da bo oskrba glavno vprašanje v letu 1984. Vendar upamo, da bo z dogovorjenim sodelovanjem s SŽ, Zenico in inozemskimi partnerji uspešno rešeno vprašanje globalnih surovin. Vprašljivi bodo le ostali repromateriali.

Bistvena postavka za izpolnjevanje gospodarskega načrta 1984 bo pridobivanje novih kapacitet, uvoz opreme ali druge, še kvalitetnejše možnosti s tujimi partnerji.

Dohodkovna uspešnost v prihodnjem letu zavisi od cenovne politike v Jugoslaviji, ki pa ta trenutek ni naklonjena predelovalcem, ampak protežira bazično industrijo. Menim, da je ključ naše dohodkovne uspešnosti na izpolnjevanju fizičnega obsega proizvodnje, izpolnjevanju izvoza in finalizaciji vseh zastavljenih investicijskih programov.

Uredništvo: Kako bo po vaši oceni z osebnimi dohodki?

Direktor: Z vsemi izplačili do konca leta 1983 bi dosegli za vse leto povprečje okrog 17.000 din, kar je 126 odst. na leto 1982 in je v skladu z družbenimi usmeritvami na tem področju. Menim, da se bomo v prihodnjem letu z izpolnjevanjem gospodarskega načrta lahko držali usmeritev, ki nam omogočajo rast OD z 20-odst. zaostajanjem za rastjo dohodka. Predvsem moramo zagotoviti dohodkovno uspešnost, ki je pogojena z izvozom, proizvodnjo in investicijami. V principu bo osebni dohodek odvisen od nas samih. Doseči moramo manjše nihanje osebnega dohodka med letom.

Smatram tudi, da bi osebni dohodki morali biti odvisni od naše skupne proizvodnje, manj pa od proizvodnje v posamezni temeljni organizaciji neodvisno od ostalih, ker se moramo zavedati, da živimo od tistega, kar pošljemo čez nakladalno rampo.

Uredništvo: V strokovnih službah se pripravljajo podlage za pristop k reorganizaciji Verige. Kako gledate na aktualnost in koristnost te naloge in ali jo bomo sposobni speljati?

Direktor: Z reorganizacijo pričakujemo predvsem racionalizacijo proizvodnje in ostalih dejavnosti v delovni organizaciji. Aktivnosti na tem področju tečejo uspešno, vendar bo izpeljava težka, predvsem s časovnega vidika. Želim pa, ko bodo dobili dokumenti obliko za razpravo, da se v to vključijo vsi in da se dajo kreativni prispevki tako, da bo akcija resnično speljana v interesu vseh in vsakega posameznika.

Uredništvo: Kaj sporočate delavcem Verige in vsem bralcem tega glasila ob novem letu?

Direktor: V novem letu želim dobrega in uspešnega sodelovanja z vsemi samouprav-

nimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnimi delavci, v to pa seveda vključujem tudi vsakega člana kolektiva. Želim, da bi bili zastavljeni cilji res skupni cilji, ki bi jih sprejeli vsi in tudi

skupno, v zadovoljstvo vseh nas, izvajali.

Ob koncu leta pa želim seveda vsem članom kolektiva in vsakemu posebej zdravo in uspešno 1984.

Uredništvo

Srečno novo leto

Kaj vse bomo v teh prednovoletnih dneh zaželeli svojim najbližjim in znancem, pa tudi takim, ki jih ne uvrščamo med našete. Verjetno se bomo strogo držali starih fraz, mogoče bo nova le kakšna želja na račun stabilizacije.

Nehote vedno ob koncu leta pomislimo, kaj vse se je to leto zgodilo, kaj smo dobili in kaj izgubili. Tudi to leto bo verjetno tako.

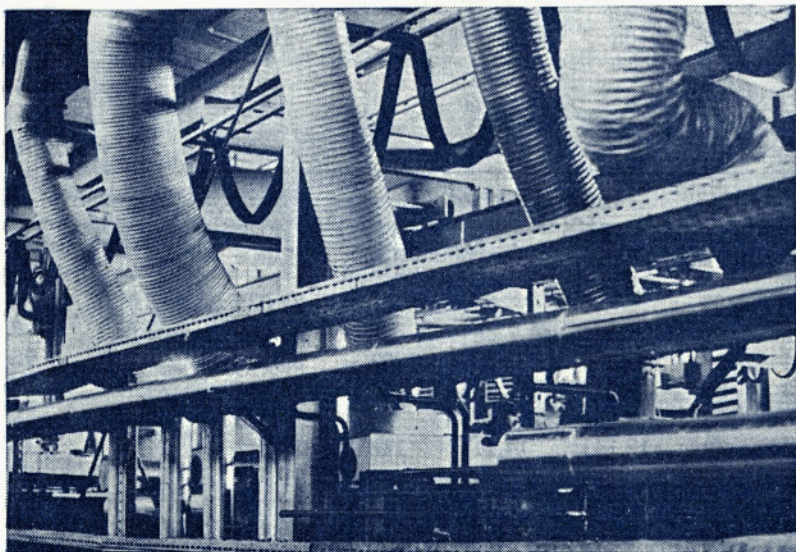
V času stabilizacije in vseh možnih načinov varčevanja bi na splošno težko rekli, da smo veliko pridobili — razen morda povečanja življenjskih stroškov. Kakšne vrste pridobitev je to, pa tako vsi dobro vemo. Verjetno izrek »saj po novem letu boljše bo« ne bo veljal, zato ne bi imeli smisla biti pesimisti; kaj bomo potem rekli šele naslednje leto!

Zdi se, da so dandanašnji časi kot nalašč za odtujevanje ljudi med seboj, saj smo se vsi spremenili vsak v svoj problem. Nekoga skrbijo finance, drugega zdravje, ostali imajo težave v službi in z otroki, nekateri pa iščejo možnosti za čimboljšo vložitev preostanka dela svojih rok. Tako smo vedno bolj na različnih valovnih dolžinah in le kakšna motnja kot je rojstvo ali smrt, je vzrok, da se spet povežemo v skupnost.

V teh dneh mogoče ne bi bilo napak, da bi pomislili, da smo z vsakim novim letom starejši in da bi si lahko vzeli nekaj časa samo zase.

Sicer pa, vsak je svoje sreče kovač — vsaj tako pravijo, upanje pa je tudi pol življenja. ... in izpolnjenih želja!

M. Finžgar

Uspehi na področju organiziranja službe varstva pri delu

Zdi se mi, da je prav, če ob jubilejnem letu — 25 let dela in ustvarjanja na področju humanizacije dela — poskusimo oceniti, do kam smo prišli v zadnjih letih. V vseh letih smo vložili precej naporov, da bi delo v službi varstva pri delu bilo organizirano tako, da lahko v tej službi strokovni delavci usmerjajo in izvajajo varstvo pri delu z uporabo sodobnih tehničnih pripomočkov in z drugimi ukrepi preprečujejo in odvrtaajo poškodbe in zdravstvene okvare v zvezi z delom. Organizirali smo službo tako, kot nam je to narekovala praksa in obveznost Zakona o varstvu pri delu, kjer naj bi določene strokovne naloge opravljalo več delavcev, kot so: opoblaščenca za varstvo pri delu, ekolog, poklicni gasilec, medicinska sestra. Kljub temu da so bili zastavljeni cilji v prvi fazi razvoja službe na prvi pogled videti neuresničljivi, predvsem zaradi nekaterih objektivnih težav, smo jih začeli postopoma reševati.

Tako smo v prvi polovici leta 1977 v službi varstva pri delu prešli na novo kvaliteto pri svojem delu. Prejšnje naloge administratorja in nadzornika čistilne naprave smo razširili na področje ekoloških meritev in ocen na delovnih mestih, popis in kontrolo odpadnih vod, ostalih odpadkov v DO ter na področje požarne varnosti. Ekološke meritve in kemijske preiskave ter požarna preventiva so postale vsakodnevna potreba v naši delovni organizaciji.

Po zaslugi vodilnih delavcev naše DO ter neizkoriščenosti prostora v umivalnici Verigarne so bili dani pogoji za zasnovo kemijskega laboratorija.

Kupili smo analitsko tehtnico, sušilnik, birete, čaše in ostali drobni laboratorijski inventar. Tudi nekatere kemikalije za delo v laboratoriju smo nabavili. V Vzdrževanju so nam v njihovi mizarški delavnici izdelali lične delovne mize.

V avgustu istega leta smo svečano prerezali trak in odprli kemijski laboratorij.

V laboratoriju je bil več let zaposlen ekolog, ki je opravljal poleg ekoloških meritev in dnevnih analiz odpadnih vod tudi druge kemijske in fizikalne meritve za vse tozde v delovni organizaciji.

Obseg dela je stalno naraščal. V tedanje srednjeročne plane investicij smo v DO vnesli graditev nove galvanike in čistilne naprave. Pri tem smo imeli srečno roko, ko smo se obenem z novo galvaniko odločili še za izgradnjo laboratorija. Skupaj z investicijo smo planirali tudi kadre. Razpisali smo štipendiji na višji tehniški šoli smer kemija ter dali možnost delavcem v projektivi, investicijskem oddelku in v službi varstva pri delu, da opravijo strokovni izpit pri gospodarski zbornici SRS za graditev investicijskih objektov.

Dejavnost laboratorija je prerasla obseg del in nalog v okviru službe varstva pri delu.

Ob koncu leta 1982 smo stari laboratorij preselili v prostore aneksa nove galvanike. S tem se je pričelo novo obdobje pri uveljavljanju kemije, kemijske tehnologije in kontrole kakovosti v naši DO.

Služba varstva pri delu pa je zaradi tega ostala brez delavca, ki naj bi na nivoju delovne organizacije raziskoval varnost delovnega okolja, ekološke razmere in v končni fazi tudi nadziral ravnanje z odpadki.

Na koncu pa naj omenim še to:

Vso skrb je torej potrebno posvetiti raziskovalnemu delu, sistematičnemu nadzoru pojavov v našem delovnem okolju. Dosledno se je treba ravnati po načelu: ne ustvarjajmo novih žarišč onesnaževanja okolja, obstoječa pa zmanjševati postopno v procesu modernizacije. Tega pa pri našem vsakdanjem delu ne moremo prezreti, saj gre v resnici za zdravje delavcev in resnično humanizacijo v naših tozdih.

Marjana Melink

Obramba in zaščita

Gibanje, oboroževanje in tekmovanje obeh velesil za prestiž na področju oboroževanja je bil povod, da se usposabljanje delovnih ljudi in občanov izvede na temo: radiološka, biološka in kemična zaščita.

Novost obrambnega usposabljanja v letu 1983 je sprememba metode in oblike usposabljanja.

Nesmisel atomske apokalipse

Kdo bo preživel vojno — v ZDA

Ko je neki ameriški senator vprašal kolege, kdo bo v Washingtonu ostal živ, če bi mesto bombardiral sovražnik, si je politik odgovoril kar sam: »Jaz ne in vi tudi ne. Zanesti bi se morali pač na usodo, tako kot vsi drugi.«

Senator je bil v zmoti, kajti nekaterim se vendarle ne bo treba zanašati na usodo. Gre namreč za 4000 do 5000 najpomembnejših washingtonskih birokratov, ki bodo po tajnem vladnem načrtu deležni domnevnega varnega zavetja v atomskih zakloniščih. Za vse druge, kot kaže, veljajo absurdni napotki, kakršne je mogoče najti tudi v priročniku za pripadnike ameriške armade: »Ne gledajte proti siju bombne eksplozije. Če ne morete doseči zaklonišča, lezite tesno k tlom in si zakrijte oči z dlanimi.«

Ko piše o možnostih preživetja, se revija »Washingtonal Magazine« norčuje, češ pomembno je, da bo preživela vlada, če bo seveda potem sploh še komu lahko vladala.

K tajnemu vladnemu načrtu je dodan seznam tistih uradnikov iz 33 vladnih uradov in ustanov, ki naj bi se pred atomsko katastrofo zavarovali na poziv. Med temi je na primer sedem vodilnih uslužbencev iz vesoljske organizacije NASA in približno dvajset od skupno 360 uslužbencev izvoznouvozne banke.

Po načrtu, ki so ga odobrili že Reaganovi predhodniki, so kandidati, ki naj bi preživeli atomsko vojno, po položaju in pomenu razdeljeni na tri skupine.

Še preden bi se sprožile prve rakete nove svetovne vojne, bi se tako v imenovanem »obdobju pričakovane krize« večtiščglava množica uslužbencev skupine B (brez družinskih članov) podala v podzemno glavno poveljstvo v hribih blizu Berryvilla v zvezni državi Virginija. Tu naj bi po načrtu, ki ga je izsledil novinar Howard Rosenberg iz omenjene washingtonske revije, preživel jedro poatomskega Washingtona. Okrog 2000 postelj, vozila na električni pogon, računalniki, spisi, zemljevidi, radijski aparati, vse to je v tem zaklonišču na voljo izbrancem.

Kot C označena skupina naj bi se proti atomskemu razdejnanju zavarovala v manj varnem zaklonišču 19 v neposredni okolici glavnega mesta ZDA.

Stabilizacijska prizadevanja in težnje k novi učinkovitejši obliki usposabljanja so pripomogle k prehodu iz klasičnega usposabljanja (predavnja) k usposabljanju preko televizije. Tovrstno usposabljanje je nekoliko cenejše in sprejemljivejše za večino občanov.

Velik poudarek na temo radiološke, biološke in kemične

zaščite je bil podan tudi v reviji Naša obramba in reviji Obramba in zaščita.

Trenutno se velika pozornost namenja nadaljnemu jedrskemu oboroževanju in namestitvi jedrskih raket v Zahodni Nemčiji. V zvezi z jedrskim oboroževanjem objavljamo zanimiv članek iz revije Naša obramba:

niške centrale, pretežno boeingi 707 tipa EC-135, naj bi startale z vzletišča strateškega zračnega poveljstva v zvezni državi Nebraska in z nekega angleškega letalskega oporišča.

Obrambni minister Weinberger naj bi poskrbel za to, da bi te letelce poveljniške centrale obstajale vsaj nekaj dni po jedrskem udaru. Dodatno so namreč v načrtu »mobilni poveljniški centri« za primer, da bi bile podzemne in letelce poveljniške centrale uničene.

Medtem ko bi predsednik, vsaj prehodno varen, krožil nad svojim ogroženim ljudstvom, naj bi iz štiristo najbolj izpostavljenih, pretežno gosto naseljenih območij na podeželju evakuirali 145 milijonov državljanov.

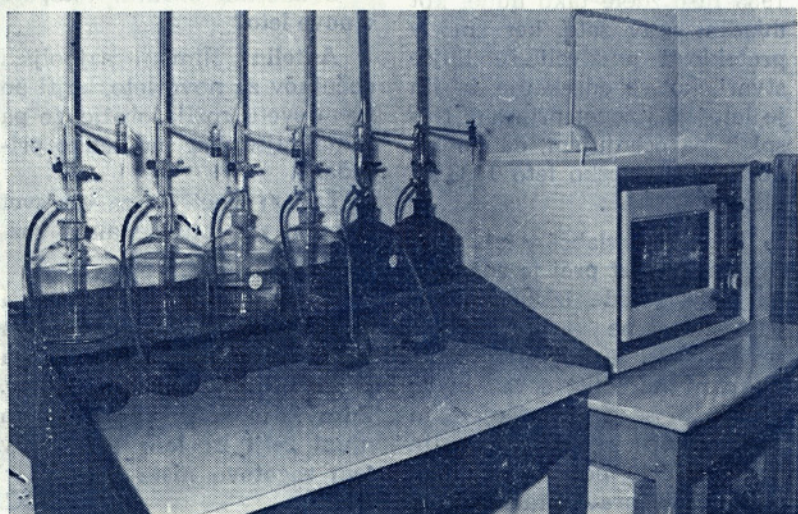
Vendar celo ko bi mogli uresničiti te gigantske načrte, bi — kot ocenjujejo načrtovalci tega preseljevanja — »le 35 do največ 65 % prebivalstva ZDA preživelo posledice obsežnega jedrskega napada.«

Toda zato, da bi vladali preživelim, so potrebni birokrati, ki bi se atomskemu udaru izognili varno spravljani v bunkerjih. Tam naj bi našlo zavetje tudi nekaj poštnih uradnikov in uslužbencev urada za avtoceste, ki naj bi po vojni skrbeli za pošto in za obnovo avtomobilskega prometa.

Vendar je dvomljivo, če bi tudi izbranci v podzemlju kljub tajnim varnostnim ukrepom preživeli atomsko vojno. Celotno izvedenci iz Pentagona ne zanikajo tega, da so sovjetske rakete danes verjetno naravnane tudi že na ameriške poveljniške centre. Domnevni položaj ali vsaj makrolokacija ene izmed teh — Mount Weather v Virginiji — je že znan, nadaljnja opazovanja utegnejo opraviti vohunski sateliti ali pa celo sovjetska vohunska služba neposredno.

OBVESTILO

Obveščamo vse upokojene in bivše delavce Verige, ki so bili zaposleni na delovnih mestih: kovač, podajalec, stiskalec v Kovačnici, obrezovalec, kalilec, skupine CIME, ESAB SCHLATTER, MRP II, žarilec, ročni varilec in galvanizer, naj se zglašijo v kadrovske službi, kjer bodo dobili potrdila o delu na beneficiranih delovnih mestih. Potrdila, s katerimi boste uveljavljali višjo pokojninsko dobo in večjo pokojnino, bomo izdajali od 9. januarja dalje.

Moja prva dnina

Bila je sredo. Vsi utrujeni smo hiteli k matematiki. To je bila naša šesta ura in hkrati zadnja. Tovarišica je imela za nas presenečenje. Povedala nam je, da nas v četrtek čaka v Verigi delovna praksa. Vsi smo bili zelo veseli, ker naslednji dan ne bo pouka.

Prišel je težko pričakovani četrtek. Ura je bila 5,45, ko smo že vsi nestrpni čakali pred vratarjem. Kmalu nas je prišel iskat tovariš Pfajfar. Peljal nas je v skladišče verigarne. Tam nam je pokazal, kaj bomo delali. Prepakirali smo morali verige in zamenjati etikete. Hitro smo se porazdelili okoli mize in zagnano pričeli z delom. Odpiral sem škatle z verigami, zamenjal naše navodilo s tujim, nato pa škatlo zapiral ter z nje strgal našo etiketo. Škatlo sem nato potisnil k naslednjemu, ki je nalepil novo etiketo. Verige, ki smo jih pripravljali, so bile namenjene za Iran. Čas je minil zelo hitro, ko so nam sporočili, da je čas za malico. Umili smo si roke ter lačni odhiteli v jedilnico. Tam smo dobili pečenko in zelje. Čeprav ne maram zelja, je bil krožnik kmalu prazen. Ora mi je kar sama stekla po suhem grlu. Ker sem imel še dovolj časa, sem odšel v obrat k očetu. Oče je elektrovarilec. Njegovo delo je naporno in šele sedaj sem spoznal, zakaj hodi iz službe tako utrujen. Ta obisk je minil zelo hitro in zopet sem moral nazaj na svoje delovno mesto. Zopet smo začeli z delom. Ure so hitro tekle. Začutil sem utrujenost. Zazdelo se mi je, da se je čas ustavil. Kar naprej sem pogledoval na uro. Naposled je bila dve. Zadovoljni in utrujeni smo zapustili tovarno.

Ko sem prišel domov, sem se utrujen zleknil na kavč in premišljeval. Sedaj vem, zakaj hodijo starši iz službe tako utrujeni. Za koga se učim? To sedaj tudi vem.

Čeprav sem bil ta dan utrujen, bi rad še kdaj delal v tovarni.

Iztok Kovač, 7. b

Delo sem si predstavljala drugače. Že hrup, ki je prihajal iz posameznih delavnic, me je prestrašil. Sicer pa naše delo ni bilo težko. Čeprav imam na rokah nekaj prask in bolečine v ramah, sem zadovoljna, da sem ga opravila.

Veronika Klemenčič, 7. b

Škatle so bile zložene v palete in na vsaki paleti je bilo 135 verig. Ob 13. uri smo presegli normo, 180 verig na osebo. Naredili smo 34 palet. Nekaj pred 14. uro smo napolnili 38. paleto ter odšli domov.

Roman Poljak, 7. a

Delo mi je bilo všeč, vendar se ne bi mogla sprijazniti s tem, da bi ga opravljala vsak dan.

Nataša Kaučič, 7. b

Ves vesel sem se vračal z malice. Takoj sem se zopet zagnal v delo, a sedaj so minute tekle počasneje. Komaj sem čakal, da bomo prenehali. Ves utrujen sem se vrnil domov.

Iztok Kovač, 7. b

Počutil sem se čisto drugačnega kot doma. Spoznal sem, kako morajo delavci vsak dan trdo delati.

Blaž Saje, 7. b

Spoznala sem, da si naši starši s trudom in ne s čaranjem prislužijo denar.

Maja Pogačnik, 7. b

Bili smo utrujeni, a veseli, ker so nas pohvalili. Spoznal sem, da je delo v tovarni težko. Lažje se je učiti in delati naloge.

Primož Žnidar, 7. a

Počasi spoznavam, da se učim zase.

Iztok Kovač, 7. b

Zgodaj sem se zbudil. Z očkom, ki tudi dela v tej tovarni, sva se odpravila na delo. Pred tovarno sva se razšla. Odšel sem k skupini sošolcev.

Primož Žnidar, 7. a

Zgodaj zjutraj smo se zbrali pred Verigo. Skoraj vsi smo bili še zaspani, a spanec nas je ob delu kaj hitro minil.

Maja Pogačnik, 7. b

Srce mi je igralo od veselja. Zakaj? Kako ne bi, saj je bil to moj prvi delovni dan v Verigi.

Suzi Adžič, 7. b

Spreletavale so me čudne in hkrati vesele misli, da je to moj prvi delovni dan, da bom tokrat naredila tudi nekaj koristnega za tovarno.

Mojca Vovk, 7. b

Ko smo zvedeli, da bomo šli delat v Verigo, smo bili vsi veseli. Na delo smo prišli ob 6. uri. Ko smo prišli na delovno mesto, smo takoj poprijeli za delo. Do 9. ure smo kar hitro delali. Ob 9. uri je bila malica. Ker smo se najedli, nam ni bilo več do trdega dela. Delali smo bolj počasi.

Lili Javorič, 7. b

Začeli smo prehitro, kajti kasneje, ko se je kazalec že bližal drugi uri, smo bili kar malo utrujeni. Zato vam priporočam: Nikar ne hitite! Tudi počasi se daleč pride.

Irena Grošelj, 7. b

»Brez dela ni jela«, to so besede, ki smo se jih, vsaj upam, vsi zavedali. Hiteli smo, da bi čim več napravili malo pripomogli, da bi naša država čim hitreje prišla iz velike krize, o kateri se iz dneva v dan vse več govori.

Marjeta Rakar, 7. b

Play — off (tekmovalna končnica)

Lesce, sredo 7. 12. 1983

Spoštovani bralci, poročam vam neposredno s prizorišča odločilne medtozdovske tekme v končnici prvenstva meseca v proizvodnji. Posebnost te tekme je v tem, da v njej sodelujejo le kapetani sedmih ekip, kajti skupne službe kapetana nimajo.

Vzdušje pred odločilnim srečanjem je napeto, pričakujemo lahko ostro borbo, ki bo imela vse značilnosti derbija. Upamo le, da bodo tekmovalci igrali požrtvovalno in da bo to športna igra, ne pa grobosti in ne fair poteze, ki smo jih bili v teku mesečnega prvenstva žal tolikokrat priče.

Starter že daje osnovne informacije o doseganju plana, nadur, posebnih izplačil in razdelitvi plačilne mase. Informacija o vrednosti točke je bila pok pištote in začel se je boj. Spoštovani bralci, to ni boj, to je mesarsko klanje, kakor da kapetani ekip ne morejo dometi, da je zmagovalac eden, nekdo pa tudi zadnji. Dvomimo, da bo sodnik lahko videl in kaznoval sproti vse prekrške, kajti vsi kapetani se gibljejo predvsem v kazenskem prostoru in najstrožja kazen stalno visi v zraku. Spoštovani bralci, dogajajo se nezaslišane stvari. Kapetani ekip sploh ne gredo več iz kazenskega prostora, pravtako so v aut zrinali igralca (ne kapetana) skupnih služb. Kaj bo naredil sodnik — ničesar, zopet dokaz, da na naših igriščih delijo pravico pristranski sodniki. Poglejmo ta boj naprej. Povsem jasno je postalo, da to ni več športna igra, da tu ni več sledi nekdanje tehnike in romantike v igri, pač pa prevladujejo moč, sila in grobosti. Da, dragi bralci, kdor je dovolj močan, da prenese vse udarce in jih tudi zadaja, ta bo zmagovalac. Razsežnosti borbe so takšne, da se nihče od prisotnih kapetanov ekip ne ozira več na starterjeva pravila, vsakdo zanika ta pravila, sodnik pa borbo nemočno opazuje. Že od začetka igre, ko so se pojavile prve grobosti in ni uporabil rumenih in rdečih kartonov, mu je igra povsem ušla iz rok. Potek igre je tak, kot da tu ne more biti zmagovalca, niti poraženca, igra se je sprevrgla v svoje nasprotje. Pazite — oglasila se je sodnikova piščalka — dovolite dragi bralci, da grem na igrišče in preverim situacijo. Sodnik je igro prekinil, ponavlja, sodnik je igro prekinil in odločil, da bo zmagovalca določil žreb; kakšna sramota za sodnika in kapetane, kako bodo igralci v tozdih vanje še zaupali. Toda na igrišču ima sodnik vedno prav, v končnici prvenstva pa na tekmi tudi ni delegata. Že glasujejo, rezultat? Kapetan Kovačnice je zadnji. Kaj je sedaj, kapetani so še vedno na igrišču, čeprav je igre konec. Sodnik jih kliče v kazenski prostor, jim nekaj dopoveduje, toda kaj? Dragi bralci, treba bo iti na teren, da ugotovim, za kaj gre.

Spoštovani bralci, prav neverjetno, nerazumljivo, sodnik je sam določil zmagovalca, ne glede na rezultate žreba — glasovanja. To je kapetan Kovačnice, Kovačnica je torej enajsti zmagovalac proizvodnega tekmovanja letos.

Dragi bralci, zopet smo bili priče dogodka, da uspeh ni dosežen v fair borbi, pač pa za zeleno mizo. Kako bo sodnik opravičil svojo odločitev in kako bo nanjo reagirala tekmo-

valna komisija (beri Odbor za delitev OD) pa bomo zvedeli čez nekaj dni.

Lep pozdrav iz direktorjeve pisarne

vaš športni poročevalec

(Vsaka podobnost z določanjem vrednosti točke je zgolj slučajna, osebe pa so domišljene).

P. S.: Kapetan Verige je dobil odškodnino v slačilnici.

Januarski kulturni koledar

1. 1. 1913 se e rodil na Štukih pri Ptuj dramatik in pripovednih Ivan Potrč.

4. 1. 1797 je pesnik Valentin Vodnik začel izdajati prvi slovenski časnik Ljubljanske novice.

4. 1. 1891 se je rodil v Škofji Loki dramatik Anton Leskovec.

5. 1. 1942 so v Dragi pri Begunjah Nemci ustrelili kot talca slovenskega mladinskega pisatelja in pesnika Karla Široka.

5. 1. 1907 se je rodil pisatelj Anton Ingolič.

5. 1. 1852 se je rodil v Senožečah pri Postojni slovenski skladatelj in pesnik Franjo Vilhar.

6. 1. 1866 je umrl narodni buditelj in priljubljeni govornik na slovenskih taborih Božidar Raič.

7. 1. 1844 se je rodil zaslužni slovenski jezikoslovec Stanislav Škrabec.

7. 1. 1957 je v Ljubljani umrl znameniti slovenski arhitekt Jože Plečnik.

7. 1. 1893 je na Dunaju umrl naš rojak, znanstvenik in izumitelj Jožef Stefan.

8. 1. 1819 je umrl v Ljubljani prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik.

9. 1. 1856 se je rodil v Globokem pri Rimskih Toplicah slovenski pesnik Anton Aškerc.

11. 1. 1943 je umrl v Ljubljani slovenski slikar in ilustrator Ivan Vavpotič.

11. 1. 1641 je umrl v Mainzu slovenski skladatelj Gabrijel Plavec.

12. 1. 1864 se je rodil slovenski pesnik Anton Hribar.

12. 1. 1887 je umrl v Gorici slovenski naravoslovec in pisatelj Fran Erjavec.

12. 1. 1964 je umrl na Selah pri Slovenj Gradcu slovenski pisatelj Ksaver Meško.

12. 1. 1954 je umrla v Ljubljani odlična slovenska igralka Marija Vera.

13. 1. 1904 se je rodil v Vremah pri Ilirski Bistrici slovenski pisatelj Bogomir Magajna.

13. 1. 1944 je umrl dr. Boris Zarnik, prirodoslovec zagrebške univerze in priljubljen predavatelj na naših predvojnih ljudskih univerzah.

19. 1. 1886 se je rodil v Šmihelu nad Mozirjem slovenski pisatelj Vladimir Levstik.

23. 1. 1872 se je rodil znameniti slovenski arhitekt Jože Plečnik.

23. 1. 1878 se je rodil v Vinici v Beli krajini pesnik Oton Župančič, poleg Cankarja najpomembnejši predstavnik slovenske moderne.

23. 1. 1964 je umrl v Ljubljani slovenski slikar, karikaturist in ilustrator številnih mladinskih knjig France Podrekar.

24. 1. 1620 se je rodil v Kilovčah pri Premu leksikograf in pisatelj Matija Kastelic.

24. 1. 1757 je umrl v Zagrebu znameniti baročni kipar Francesco Robba.

25. 1. 1863 se je rodil v Trčmunu slovenski pesnik in pisatelj Ivan Trinko-Zamejski, glasnik beneških Slovencev.

24. 1. 1821 se je rodil v Hotunju pri Ponikvi prvi znameniti slovenski geograf in kartograf Blaž Kocen.

26. 1. 1797 se je rodil v Zirovnici na Gorenjskem filolog in literarni kritik Matija Čop, Prešernov prijatelj in mentor.

28. 1. 1883 se je rodil v Selščku pri Cerknici slikar Maksim Gaspari.

29. 1. 1790 se je rodil na Poličkem vrhu pri Gornji Radgoni narodni buditelj, pisatelj in zgodovinar Andrej Kremlj.

30. 1. 1960 je umrl v Ljubljani pisatelj Ivan Pregelj.

Poročilo komisije za športno rekreacijo za leto 1982/1983

V preteklih dveh letih je komisija za športno rekreacijo, ki skrbi za redno športno-rekreacijsko aktivnost delavcev naše DO, imela 20 sestankov. Delo je potekalo, razen majhnih sprememb, po planu in v okviru predvidenih sredstev.

Udeleževali smo se športno rekreacijskih tekmovanj v okviru SOZD in občine. Občinska sindikalna prvenstva se točkujejo v tekmovanje za najboljšo OOZS v športni rekreaciji skozi vse leto. Prav v tem tekmovanju smo, kot že dve leti prej, tudi v teh dveh letih zasedli prvo mesto. Poleg tega smo organizirali sindikalna prvenstva Verige v malem nogometu, plavanju, balinanju, veleslalomu in smučarskem teku. Prvenstvo v smučarskem teku in veleslalomu je v letošnjem letu zaradi kratke zime in prenatrpanosti programa žal odpadlo, vendar smo to nadomestili z organizacijo zimskega kopanja v zimskih kopalniških v Grajskem dvoru v Radovljici in v Park hotelu na Bledu.

Precejšnje število naših delavcev se je udeleževalo vseh planinskih pohodov SZ, prav tako pa je bilo precej tistih, ki so se merili v smučarskih maratonih. Vedno pogosteje lahko beremo o uspehih naših rekreativcev tudi na letnih tekaških prireditvah, kar priča o njihovi pripravljenosti na napore in ne nazadnje tudi pri delu.

V telovadnici OŠ Lesce imamo dvakrat tedensko organizirano redno rekreacijsko vadbo, prav tako pa imamo enkrat tedensko rekreacijsko kegljanje na kegljišču v Radovljici. Vse to seveda v zimskem času, ko je potreba po gibanju večja.

V letu 1983 sta nam bili zapupani tudi dve odgovorni nalogi. To je bila organizacija zimskih železarskih športnih iger in organizacija planinskega pohoda na Begunjščico, prav tako v okviru SOZD SZ. Obe prireditvi smo uspešno izvedli, seveda s pomočjo nekaterih članov DO, ki sicer niso člani komisije za šport, imajo pa dovolj izkušenj na tem področju.

Ena od zadnjih nalog je bila tudi vključiti čim več žensk v športno rekreacijo. Tu pa nismo bili dovolj uspešni in ta naloga nam ostaja še v naprej.

V letošnjem letu smo porabili za celoten program športno-rekreacijske dejavnosti din 300.000. Mislim, da se bodo sredstva za športno rekreacijo morala v naslednjem letu povečati, če bomo hoteli uresničiti program, ki smo si ga začrtali.

In kakšen je ta program?

Kot vsako leto, se bomo tudi naslednje leto udeležili vseh občinskih sindikalnih prvenstev, letnih in zimskih iger SZ, vseh planinskih pohodov SZ (Ravne, Store, Jesenice) poleg tega pa bomo tudi mi organizirali pohod na enega od bližnjih vrhov v okviru SOZD,

kar nam bo verjetno zaupano od komisije za šport SZ. Organizirali bomo sindikalna prvenstva Verige v veleslalomu, smučarskem teku, malem nogometu, balinanju, kegljanju in če bodo možnosti, še kaj več. Vse to pa seveda s ciljem, da povečamo zanimanje za športno rekreacijo, pri tem pa moramo v prvi vrsti seveda omogočiti redno vadbo v telovadnici in drugih športnih poligonih.

Mislim, da bi bilo treba razmišljati tudi o možnosti rekreacije v času rednih letnih dopustov v našem počitniškem domu. Dejstvo je, da razen kopanja in sprehodov v okolico v domu skoraj ni mogoče početi kaj drugega. Vem, da bi

si mnogi radi privoščili kako uro veslanja ali jadrnanja na deski, kar je postalo v zadnjih letih eden najbolj priljubljenih vodnih športov. Prepričan sem, da bi z nabavo nekaj takih rekvizitov ustregli mnogim delavcem, ki sicer nimajo možnosti do tovrstne rekreacije. Treba bi bilo le malo razmisliti kako in kaj in potem bi se morda našla tudi sredstva.

Dejstvo, da postaja športna rekreacija sestavni del našega življenja, nas spodbuja k temu, da iščemo nove načine, da bi omogočili čim več možnosti našim delavcem na tem področju in zato tudi pričakujemo novih predlogov od članov in članic kolektiva.

Vinko Bogataj

Bolivija '83

Tri dni že pohajkujemo po Carmen pampi, glavoboli so minili, saj smo se za aklimatizacijo povzpeli že na Mario Cocco, 5520 m visoki vrh, odkoder smo imeli dober pogled na zahodno steno. Počutim se zares odlično in kar pokam od energije in pričakovanj naslednjih dni. Še nikoli nisem bil v svoj uspeh tako prepričan kot sedaj.

Spanje zavlečem skoraj v popoldne. Vreme se je izboljšalo, vse se blešči v novozapadlem snegu. Počasi roma v nahrbtnik oprema za bivačarjenje, ostalo je tako že pod steno. Gaženje po ledeniku v opoldanski vročini naju kar dobro zdeluje. Po dobrih dveh urah sva na kraju, kjer smo pred dvema dnevoma pustili opremo in hrano. Skuhava še nekaj tekočine, in ko sonce izgine za grebenom, se s težkima nahrbtnikoma, navezana na dve vrvi, počasi zagriževa v strmino, ki se počasi veča in veča, tako da morava za napredovanje kmalu uporabljati cepine in ledna kladiva. Zagrne naju tema in le prvi v navezi uporabljata za napredovanje čelno svetilko, medtem ko ga drugi varuje pripet na dva ledna vijaka, drgetajoč od mraza. Šele nekaj sto metrov višje, ko sva že ob boku več sto metrov visokega seraka, ki para vso steno počez, si nekoliko oddahnava. Nikoli ne veš, kdaj se tak speči velikan prebudi in prične odlagati odvečni tovor v dolino in na svoji poti odpihne vse, kar se mu postavi po robu. Mraz in utrujenost naju že pošteno zdelujeta, ko po ledni sveči prilezeva na teme seraka. Tu ne veva ravno dobro kako naprej in urediva si slab bivak. Ura je že čez polnoč, ko se končno zbaševa v tople puhaste vreče in napol sede prebediva noč, saj mraz leze tudi v topel puh, za nameček pa naju še neprestano zasipa sneg, ki ga veter nosi sem ter tja.

Zjutraj sva kmalu nared. Zaradi mraza plinski kuhalnik ne dela, zato se morava ogreti kar s plezanjem. Stena nama tukaj pokaže svoje zobe. Strmina je izredna, za nameček pa je že zelo slab led, ki se drobi pod udarci derez in cepinov, kar je zelo nevarno za drugega plezalca, saj so odkrušeni kosi ledu lahko težki tudi par kilogramov. Veliko spretnosti in sreče je včasih potrebno, da odneseš celo kožo. Okoli dveh naju dosežejo prvi sončni žarki, in ne mine deset minut, ko stena oživi. Okoli naju frčijo kosi ledu in kamenja ter ropotaje izginjajo ob vznožju stene. K sreči sva že precej visoko, pod previsnim skalnim pasom, ki nama je v dolini delal največ skrbi. Premagala sva ga lažje kot je bilo pričakovati. Ozka ledna rampa naju je pripeljala čezenj. Ravno naju božajo zadnji sončni žarki, ko doseževa greben, ki naju bo pripeljal na vrh. Plezava ko po nož ostrem grebenu, ko naju že preganja noč, na obeh straneh pa tisočmetrske stene, ki jim ni videti dna. Malo pod vrhom ugledava pod grebenom majhen plato, primeren za bivak. Spustiva se nanj. Takoj se lotim kuhanja, Blaž pa ravna prostor za bivak. Topla tekočina naju poživi. Iz tople spalne vreče zrem v migetajoče nebo in premišlujem. Danes je zame poseben dan. Postaral sem se za eno leto in to daleč v tuji deželi, daleč od svojih najdražjih.

Jutranje sonce kaj kmalu prežene otopelost iz najinih udov. Tudi plinski kuhalnik bolj veselo gori, če ga božajo sončni žarki. Nekaj odvečne hrane pustiva kar tu, saj bova verjetno že danes v taboru.

Dobra ura plezanja je za nama, ko sediva na najvišji točki grebena. Stisk prijateljeve roke pove več kot tisoč besed. Mnogo težkih tur sva opravila skupaj in brez dvoma

Zahvale

Vzdrževalcem in računovodstvu se zahvaljujem za obisk na domu in prinesena darila ob moji upokojitvi. Ob praktičnih in lepih darilih imam na vas vse lepe spomine.

Ravno tako lepa hvala za vsako kakršnokoli pozornost, ki ste mi jo posvečali ob tragični smrti moje drage hčerke Lili.

Ob koncu pa vsem skupaj srečno novo leto 1984!

Tončka Božič

Sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata Orodjarne se najlepše zahvaljujem za dobre želje in darilo ob moji 50-letnici. Še enkrat hvala!

Franc Slakonja

Sindikalni organizaciji Orodjarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v moji dolgi bolezni.

Še enkrat vsem iskrena hvala! Obenem vam želim srečno novo leto 1984 in mnogo delovnih uspehov!

Alojz Vidic

je to vrh najinega dosedanega alpinizma.

Pogled z vrha je veličasten. Mario Locco, na katerem smo bili pred tremi dnevi, je globoko pod nama, za njim lepo modro jezero Titicaca, najvišje plovno jezero na svetu, potem mogočni vrhovi Ancohume, Ilampuja in Chearoca, ki preraščajo najino goro za nekaj sto metrov, pa tisočmetrske stene Tikimanija, pa svetleči se jezeri Zongo in Miluni, ob katerih kopljejo srebro in v daljavi glavno mesto La Paz, nad katerim se kot mati božja blešči šest vrhov Illimanija. Za vse te lepote, ki so dane videti le redkim, pa nisva bila preveč dovtetna, saj naju je čakal še naporen sestop po JZ grebenu, ki se kot kača vije v dolino in se zgublja v rdečem pesku Altiplana. To je dolga in zahtevna tura, vendar se zanjo odločiva zato, ker lahko sestopiva direktno v tabor, če pa bi sestopala po normalni smeri, bi prišla ravno na drugo stran gore. Najprej se morava malo spustiti in spet povzpeti na J vrh, odkoder imava pregled nad celotnim grebenom, ki ga sem ter tja parajo razpoke ali krasijo ogromne opasti. Tragika tega grebena pa je v tem, da se neprestano spu-

šča in dviguje, tako da izredno počasi napredujeva. Ko že misliva, da je najhuje za nama, se vedno prikaže kakšna nova škrbina, na katero se je treba povzpeti, ali nova strmina, pri kateri je treba uporabiti vse plezalsko znanje v trdem in krhkem ledu. S soncem, ki se že tretjič utaplja v modri Titicaci, odkar sva zapustila tabor, se utaplja tudi moje upanje, da mogoče še danes v soju čelnih svetilk doseževa naše šotore. Še eno noč preživiva pod milim nebom.

Namesto da bi se naslednji dan z vrvmi spuščala po preperem granitu, se odločiva za sestop po strmeh ozebniku, ki naju pripelje na razbit ledenik. Hodiva med razpokami, plezava čez serake in lasje mi gredo pokonci, ko pod težo najinih korakov ječi celo pobočje. Nato sledi še nekaj spustov z vrvjo in končno na ledeniku zmečeva vso plezalno kramo s sebe.

Kot otrok razposajeno preskakujem s kamna na kamen, ko se po ledeniški moreni približujem našemu taborčku, ki je že skoraj izpraznjen. Prijatelji so k cesti stvorili že skoraj vso kramo.

Ze naslednji dan zvečer nas je dovolj po vsem La Pazu.

